

Datum 2021-04-14
Dnr. KS 2021/0128

Till Miljödepartementet

Svar på remiss (SOU 2020:78) - Tillgängliga stränder - ett mer differentierat strandskydd

Vi har tagit del av den föreliggande utredningen om ett mer differentierat strandskydd och har med anledning av det samlat våra synpunkter på den i detta yttrande, parat med grundläggande principiella hållningar som vi som expansiv skärgårdskommun har i dessa frågor.

Ur ett äganderättsperspektiv innebär alltför omfattande regler för strandskydd att markägare hindras att bygga på och använda sin mark. I kommunerna försvåras exploatering av områden som skulle kunna bli attraktiva genom närheten till vatten.

Den utredning (SOU 2020:78) som ligger till grund för vårt yttrande innehåller glädjande nog en del lättnader, även om det i huvudsak mest är ett skrapande på ytan. Vi vill gå avsevärt längre än vad utredningen föreslår. Utredningen föreslår bland annat att de nuvarande strandskyddsreglerna för mindre sjöar och vattendrag tas bort, samt även anlagda sjöar och vattendrag. Det ställer vi oss särskilt positiva till då detta inneburit en onödig låsning som kraftigt försvårat kommunens detaljplanearbete. Dock anser vi att det inte ska finnas någon tidsgräns bakåt för anlagda sjöar och vattendrag, så som utredningen föreslår (1975). Vi ställer oss också positiva till den föreslagna lättnaden för klimatanpassningsåtgärder.

Trots att det i många kommuner finns gott om stränder ligger strandskyddsreglerna som en våt filt över en bostads- och samhällsutveckling som det finns ett skriande behov av. Ett på djupet reformerat strandskydd ser vi som viktigt då behovet av bostäder är stort i expansiva regioner. Speciellt viktigt är det i en växande skärgårdskommun som Österåker, där just hav och skärgård är en tillgång för oss i konkurrensen med andra kommuner.

Definitionen på vad som är att betrakta som en strand varierar stort beroende på var man befinner sig i landet. I Österåkers kommun finns totalt över 90 mil strandlinje. Genom att ta bort strandskyddet för mindre sjöar och vattendrag, som utredningen föreslår, underlättas möjligheterna att detaljplanera och exploatera just där, men en betydande del av vår totala strandlinje utgörs av fortfarande av havsnära dito och vi anser att det generellt krävs större lättnader även här. Bryggor, båthus med mera utgör ett viktigt karaktärsinslag i skärgården och det pittoreska inslag de bidrar till ger en ökad attraktionskraft för såväl boende som turister. Här hade vi önskat att utredningen gått betydligt längre.

Vi vill se en än större reformering av strandskyddet. Vår utgångspunkt är att uppnå en mer balanserad och flexibel lagstiftning som skyddar stränder och natur där det är som viktigast, samtidigt som de generella restriktionerna avskaffas och att beslutsfattandet i frågor som rör strandskydd decentraliseras så långt det är möjligt.

Vår principiella grundinställning är att kommunerna själva ska vara ansvariga för att fatta beslut om strandskydd. Kommunerna besitter planmonopol, vilket borgar för att exploatering sker

balanserat. Vi anser att kommunerna har de bästa förutsättningarna att hantera denna fråga, då närheten till det och de besluten rör och berör är större och lokalkunskapen är bättre.

Länsstyrelsen har i många fall orimligt långa hanteringstider för frågor som rör strandskydd. Detta trots att kommunerna redan tvingats göra allt förberedande planarbete och upprättat all nödvändig dokumentation. Detta styrker vår uppfattning att hantering och beslutsfattande decentraliseras.

Vi tillstyrker utredningens förslag om landsbygdsområden, men även här vill vi analogt med vad som ovan nämnts decentralisera beslut om vad som ska betraktas som ett landsbygdsområde till kommunerna.

Många näringsidkare bedriver idag verksamheter som sträcker sig från areella näringar till turism och annan näringsverksamhet. Detta levandegör såväl landsbygd som skärgård och skapar turismintäkter och arbetstillfällen. Vi stödjer utredningens förslag att utreda lättnader för det näringsliv som är verksamt inom områden som omfattas av reglerna för strandskydd för en levande skärgårdsmiljö. Det lokala näringslivet, som agerar utifrån lokala förutsättningar har ofta god kontakt med kommunen och de lokala förtroendevalda. Även här styrks vår inställning att denna fråga i så stor utsträckning som möjligt överförs till kommunerna.

Strandskydd respektive utvidgat strandskydd ska endast gälla för sjöar och vattendrag som kommunerna själva pekat ut. En fortsatt utredning av det utvidgade strandskyddet som utredningen föreslår ställer vi oss tveksamma till. Ett utvidgat strandskydd ska enligt vårt förmenande endast komma i fråga i absoluta undantagsfall då det behövs för att skydda särskilt unika naturvärden och/eller områden som av kommunerna utpekats till det rörliga friluftslivet. Rent generellt vill vi att den strandskyddade arealen minskas i förhållande till dagens läge.

För att uppnå en långsiktighet och rimliga planeringsförutsättningar anser vi att Länsstyrelsen inte ska ges möjlighet att kunna upphäva tidigare beslut om upphävt strandskydd. Detta skulle kunna leda till allvarligt men för såväl kommuner, näringsidkare och privatpersoner.

Michaela Fletcher
Kommunstyrelsens ordförande
Österåkers kommun

Digitala Signaturer